

Sykehusinnkjøp HF

Organisasjonsnummer 916 879 067

Telefon 78 95 07 00

post@sykehusinnkjop.no

Sykehusinnkjøp HF, Postboks 40, 9811 Vadsø

Erfaringsrapport Miljø

Miljøkrav i legemiddelanskaffelser 2020-2022

1 Innholdsfortegnelse

1	Innholdsfortegnelse	1
2	Innledning	2
2.1	Formål	2
3	Oppsummering	2
4	Generell informasjon	2
5	Erfaringer	2
5.1	Gjennomførte anskaffelser	2
5.2	Markedsdialog.....	4
5.3	Utarbeidelse av kravspesifikasjoner og gjennomføring av konkurransen.....	4
5.4	Evaluerings.....	5
5.5	Gevinstrealisering	8
5.6	Avtaleoppfølging.....	8
6	Videre arbeid.....	8
7	Liste over benyttede miljøkrav	9
7.1	Anskaffelsene antiinfektiver, og diverse kjemoterapeutika	9
7.2	Infusjon og skyllevæsker og Sondeernæring og andre medisinske næringsmidler.....	11

2 Innledning

2.1 Formål

Formålet med erfaringsrapporten er å oppsummere hvilke miljøkriterier som er benyttet i anskaffelser av legemidler til nå, og fremlegge erfaringer og resultater fra arbeidet.

3 Oppsummering

Det er utført et stort antall evalueringer av miljøkrav i anskaffelser av legemidler til norske sykehus. Det er mulig å effektivisere prosessen for evaluering, og innta miljøkrav i flere anskaffelser.

Det er svært aktuelt å jobbe videre for å redusere helseforetakenes klimaavtrykk, redusere avfall, og redusere utslipp til miljø av skadelige stoffer, og det pågår flere initiativ i og utenfor Norge som vil bidra til dette.

4 Generell informasjon

Det er et prioritert mål å redusere miljøbelastningen fra helsetjenesten, og anskaffelser av legemidler er en viktig del av arbeidet for å oppnå dette.

Det er totalt gjennomført åtte anskaffelser av legemidler med miljøkrav i Norge, og en anskaffelse med miljøkrav i det fellesnordiske samarbeidet med Danmark og Island. Produktgruppene som er omfattet av kravene er hovedsakelig antiinfektiver, diverse kjemoterapeutika og infusjons- og skyllevæsker. Erfaringer som er gjort ved anskaffelse av medisinske næringsmidler er inkludert i rapporten, selv om dette ikke er legemidler. Grunnen til at disse områdene ble valgt ut som startsted for miljøkrav i anskaffelser, var at de har størst utfordringer i produksjon lokalt (antibiotika/onkologi i India/Kina) eller har mye emballasje og innebærer voluminøs transport og håndtering (ernæring og skyllevæsker) og dermed er naturlige for endringer/fokus på utslipp og bruk.

Det er i dag få andre europeiske innkjøpsorganisasjoner som har stilt tilsvarende miljøkrav innen kategoriområdet legemidler. Sykehusinnkjøp HF har fått verdifull erfaring gjennom å stille miljøkrav på legemiddelområdet. Det er sterk interesse fra andre land i hele verden for å innføre og videreutvikle slike krav. Sykehusinnkjøp HF deltar aktivt i dialog med leverandører og deler erfaringer med øvrige land. Industrien er veldig opptatt av at dette harmoniseres over landegrensene, da særnorske krav anses som umulige å få igjennom, men om vi fungerer som en bjellesau og andre følger etter vil det være viktig. Vår rolle i internasjonal opinion kan ikke overdrives, derfor er det å faktisk dra ut og gjøre avtaleoppfølging ekstremt viktig.

Hver anskaffelse har en spesialistgruppe der fagrepresentanter fra helseregionene deltar i utforming av konkurranse og evaluering, i tillegg til deltakere fra Sykehusinnkjøp HF og Statens legemiddelverk. Den nordiske anskaffelsen er organisert på en annen måte. Innspillene og diskusjonene i gruppene har gått på vårt mandat og gruppens anledning til å påføre økte kostnader for helseforetakene i miljøets navn, derfor har det vært viktig å få ut informasjon om og skape legitimitet rundt våre handlinger innen miljø i anskaffelser for å gi dem ro og tiltro til disse tiltakene.

5 Erfaringer

5.1 Gjennomførte anskaffelser

De ulike anskaffelsene som er gjennomført, har hatt ulike krav og ulike antall krav, i tillegg til en stor variasjon mellom antall utlyste produkter og antall tilbydere. Se tabell 1.

For områdene antiinfektiver og diverse kjemoterapeutika, ble kravene rettet mot utslipp til miljø. For områdene medisinske næringsmidler og infusjons- og skyllevæsker var kravene rettet mot emballasje og transport.

Den nordiske anskaffelsen inkluderte krav om transport, utslippsstrategi og miljøsertifisering.

Nr	Navn på anskaffelse	Antall miljøkrav i anskaffelsen	Antall mottatte kravspesifikasjoner med miljøbesvarelser	Antall evaluerings-skjema fylt ut	Totalt antall krav evaluert (ikke inkl. obligatoriske krav)
2001a	Antiinfektiver	14 leverandør	23		322
2201a	Antiinfektiver	14 leverandør	30		394
2107g	Diverse kjemoterapeutika, ikke-injinf	14 leverandør	11		154
2107j	Diverse kjemoterapeutika, injinf	14 leverandør	18		266
2107g-1	Diverse kjemoterapeutika, Merkaptopurin	14 leverandør	2		28
2107j-1	Diverse kjemoterapeutika, Kabazitaksel	14 leverandør	5		70
2103	Infusjons- og skyllevæsker	3 leverandør 4-6 produkt	68 4* leverandør kravspesifikasjon 64 produkt kravspesifikasjon	16	120
2104	Sondeernæring og andre medisinske næringsmidler (anskaffelsen inkluderer ikke legemidler)	3 leverandør 6 produkt			
	Nordisk anskaffelse	3 leverandører			

Tabell 1

*Det ble innlevert 15 leverandør kravspesifikasjoner fra 4 leverandører, men besvarelser er like i hver innlevert kravspesifikasjon, og for å gi et riktigere bilde av evalueringen er disse talt opp som 1 kravspesifikasjon per leverandør.

5.2 Markedsdialog

De første miljøkravene som ble stilt i anskaffelsen 2001a Antiinfektiver ble satt opp etter en lengre forutgående prosess i samarbeid med Legemiddelindustriforeningen. Hovedfokuset for kravene var utslipp til miljø.

De samme kravene ble deretter benyttet ved påfølgende anskaffelse (2201a Antiinfektiver), samt for fire anskaffelser av diverse kjemoterapeutika. Det var på dette tidspunktet lagt inn en føring for at man skulle beholde kravene mest mulig likt som første gang. Det ble derfor kun foretatt små justeringer av kravene, og disse ble sendt ut på høring til leverandører som kom med gode innspill.

For anskaffelsene 2103 Infusjons-og skyllevæsker og 2104 Sondeernæring og andre medisinske næringsmidler, ble kravene utarbeidet gjennom flere dialogmøter med leverandørene, og med støtte fra miljøansvarlig i Sykehusinnkjøp HF med erfaringer fra andre medisinske områder enn legemidler. Kravene ble sendt ut på høring til leverandører, der det kom inn flere gode skriftlige innspill som bidro til at kravene fungerte godt for alle parter.

Helseforetakene var representert i spesialistgruppen for alle anskaffelsene, og fikk også mulighet til å komme med innspill gjennom høringer.

Etter kunngjøring av konkurransen ble alle spørsmål besvart skriftlig gjennom spørsmål- og svar som meddeles alle interessenter. Den største andelen av spørsmålene til miljøkrav gikk på praktiske hensyn og forståelse av hvordan man skulle fylle ut kravspesifikasjonene, hvilken dokumentasjon som skulle eller ikke skulle vedlegges og hvilket språk som kunne benyttes.

5.3 Utarbeidelse av kravspesifikasjoner og gjennomføring av konkurransen

For antiinfektiver- og kjemoterapeutika-anskaffelsene var alle miljøkravene knyttet til leverandøren sine rutiner og strategier for miljøoppfølging, og kravene ble vektlagt med 30% i henhold til gjeldende forskrift. For 2103 og 2104 var miljøkrav til leverandør vektlagt med 20% og miljøkrav knyttet til egenskapene til de tilbudte produktene ble vektlagt med 10%. Dette da det ble ansett at kravene til f.eks miljøsertifisering av produksjonssteder ville gi en større verdi, selv om det var snakk om færre krav.

De aller fleste kravene var bør-krav (poengsatt med 0-10p), og to krav var skal-krav som måtte være innfridd for at tilbyder skulle få mulighet til å delta i konkurransen. Se også liste over krav i eget avsnitt.

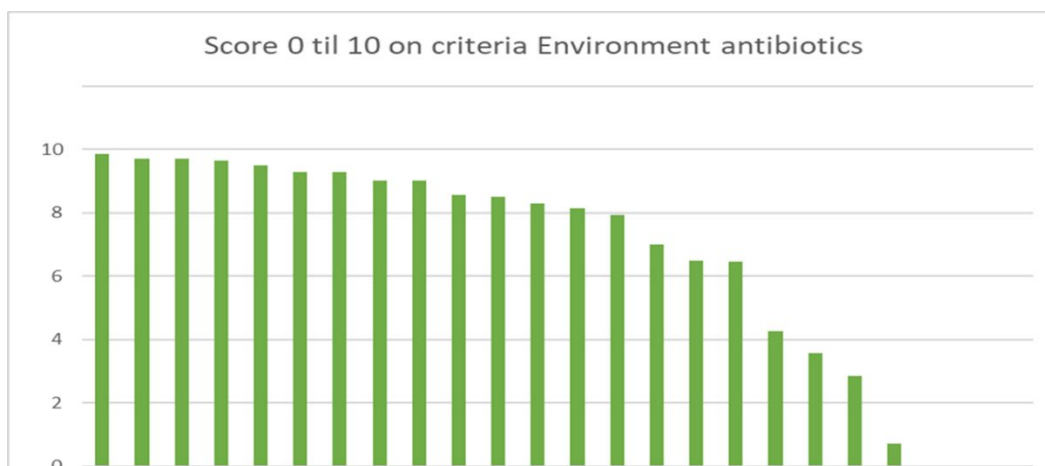
I dag foregår den største delen av evaluering og tilbudsinnlevering ved hjelp av excel, noe som har en del begrensninger. Det er behov for å utvikle mer effektive systemer for innhenting av data både for utarbeidelse av konkurranser, evaluering og oppfølging. Dette vil bidra videre til helseforetakenes måloppnåelse, og forhåpentligvis også til å forenkle leverandørers arbeid med innlevering av tilbud og videre oppfølgingsprosesser.

Det er stort ønske fra leverandører om å få oversatt kravspesifikasjonen til engelsk, og dette ble gjort. I tillegg ønsker noen å levere besvarelse på engelsk, men dette ble ikke godkjent av hensyn til kapasitet, ressurser og ansvar for å få gjennomført en god evaluering. Utforming og videre standardisering av kravspesifikasjonen vil nok ha betydning for at det kan bli enklere å levere inn norske besvarelser i fremtiden.

5.4 Evaluering

Evalueringsarbeidet var mest krevende i anskaffelsene Antiinfektiver og Diverse kjemoterapeutika. Dette skyldtes i stor grad utformingen av kravspesifikasjonen, der svaralternativ var lagt inn som ja/nei, i tillegg til at utfyllende tekst skulle fylles ut. Det manglet noe tydelig rettleiding for hva leverandør skulle svare på. I tillegg var det et stort antall besvarelser og et stort antall krav slik at det tok en betydelig tid å gjennomføre evalueringen. I senere anskaffelser vil det utarbeides andre svaralternativer enn ja/nei. Det var stor variasjon i tilbydernes kravoppnåelse, se figur 1.

Figur 1

For anskaffelsene 2103 og 2104 var det færre tilbydere, og evaluering av krav til leverandør gikk raskt. Kun én leverandør hadde ikke levert dokumentasjon for ISO 14001-sertifisering, og ellers var det små variasjoner i oppfyllelse av krav til miljøvennlig transport og vannreduksjon. Evaluering av miljøkrav til produkt basert på innsendt vareprøve, ble foretatt sammen med spesialistgruppen. Det var tilstrekkelig med tid til å få gjennomført alle evalueringene på heldagsmøtet som var satt av til spesialistgruppen, men enkelte av evalueringene ble ikke ferdigstilt samme dag som følger av ekstra kvalitetssikring i etterkant. Kravene til produkt som skulle vurderes ut fra leverandørs besvarelse ble utført i forkant av spesialistgruppemøtet. Tre av kravene kunne beregnes matematisk basert på tilbyders besvarelse, og det er dermed fullt mulig å utføre en effektiv evaluering uten manuelle operasjoner dersom man har gode tekniske løsninger.

Eksempel på beregning av score for transport av luft for et mottatt tilbud, se tabell 2

Enhet	Antall enhet minste	Antall enhet minste per 190cm pall (som angitt i tilbyders besvarelse)	Antall paller	Sum paller	Score transport av luft [(Sum beste tilbud)/(Sum tilbud X)]*10 = Karakter tilbud X
500 ML	48 643	1210	40,20082645	355,070065	9,29162121
1000 ML	209 915	672	312,3735119		
250 ML	4 672	1872	2,495726496		

Tabell 2

Krav til miljøsertifisering

De fleste leverandører og produksjonssteder var miljøsertifiserte gjennom ISO 14001. Dette er derfor et krav som med fordel kan gjøres obligatorisk i flere anskaffelser i framtiden. I hvilken grad dette kan reguleres hos relevante tredjeparter må imidlertid tas inn i vurderingen for at det skal ha en reell verdi.

Krav til sertifisering og miljøledelse er heller ikke nok til å vite hva den enkelte leverandør faktisk bidrar til, slik at dette må følges opp nærmere, eksempelvis gjennom å stille andre målrettede krav, og avtaleoppfølging.

Vannreduksjon

Dette var et krav som ble tatt inn som følger av innspill fra leverandører som allerede jobber tett på problemstillingen. Det var ikke den konkrete måloppnåelsen for den enkelte tilbyder som ble vurdert, men hvorvidt de hadde målsetninger for vannreduksjon eller ikke. Det kan tenkes at man kan utvikle en standard slik at man også kan vurdere forbruket av vann, men det vil nok være et stykke fram i tid før man har en målemetode som kan brukes i en evaluering av et tilbud.

Utslipp til miljø av skadelige stoffer

Enkelte leverandører har anlegg som sørger for nullutslipp av API (active pharmaceutical ingredient) til miljø, gjennom forbrenning av avløpsvann. Dette viser at det er stort potensiale å hente innenfor de områdene der det er store utslipp av skadelige stoffer til miljø.

Det er omfattende bruk av tredjepartsprodusenter innen farmasøytisk industri, og det er stort behov for at miljøarbeidet er tydelig regulert i samarbeidsavtaler. Tilbydere har ulik transparens til sine leverandørkjeder, og økt åpenhet vil være et viktig fokus framover. Dette kan oppnås for eksempel

ved å premiere tilbydere som oppgir API-produksjonsland eller produksjonssteder ved tilbudsinnlevering.

Opplæring

Det er ulik grad av opplæring av tredjepartsleverandører i miljøprosedyrer. Noen deltar i egne program for erfaringsutvekslinger, mens andre kun informerer om forventninger i samarbeidsavtaler. Det pågår stor kompetanseheving innenfor miljøfeltet, og det er nødvendig for videre progresjon å også inkludere produsenter i andre land i den kompetansehevingen. I de gjennomførte anskaffelsene har det kun vært spørsmål om opplæring blir gjennomført, men i framtiden kan man spesifisere hvilken opplæring og kompetanse man ønsker at tredjepart skal kunne dokumentere at de har, f.eks ved et besøk til fabrikk.

Transport

Det ble stilt spørsmål om hvorvidt transportører som ble benyttet, var bundet av miljøstandard, og også gjennomført beregninger av transport av luft.

Ulike leverandører benytter ulike transportruter, har ulike transportlengder og ulik utforming av emballasje, som har betydning for utslipp ved transport. Sykehusinnkjøp HF kjenner ikke til verktøy som gjør at man kan beregne sammenlignbare, reelle utslipp, slik at vurdering av miljøvennlig transport har en stor grad av skjønnsmessighet. For å øke sannsynligheten for å motta sammenlignbare besvarelser, ble transportlengden som skulle vurderes, begrenset til transport mellom produksjonssted for ferdig produkt (ikke råvarer), til kunde. I Norge leveres produktene hovedsakelig på 1-2 leveringssteder som gjør dette bildet noe enklere enn i andre land, der levering skjer direkte til de enkelte sykehus.

Det er mål om nullutslipp som vil være fokus i fremtiden, og dermed vil ikke nødvendigvis parametere som transportlengde og faktisk energiforbruk være avgjørende for grad av måloppfyllelse.

Antall paller er et konkret mål som enkelt kan benyttes for å gi poeng og som er godt egnet for å skille leverandører og motivere til mer effektiv utforming av emballasje og reduksjon av transportvolum.

Returordning

Sykehusinnkjøp HF, divisjon legemidler har lang tradisjon for at medlemskap av returordning (Grønt punkt eller tilsvarende) er et kontraktskrav. Tilbydere av produkter som ikke er norske, dokumenterer dette kravet via en avtale med sykehusenes avtalegrossist.

Avfallsmengde

I anskaffelsen av medisinske næringsmidler ble avfallsmengde vurdert, herunder hvor mye plass emballasjen tar i avfallet og hvilken mulighet det er for komprimering. Dette er i all hovedsak harde plastflasker og store beholdere der det er stort potensiale for avfallsreduksjon. Dette ble ikke vurdert for produkter som inneholder eller kan inneholde legemidler, men det bør vurderes om det finnes andre områder der avfallsmengde er aktuelt å vurdere innenfor området.

Helseforetakene i Norge har dårlig lagerplass, og krav til redusert avfallsmengde og redusert transport av luft vil indirekte kunne bidra til at helseforetakene kan få utnyttet sin lagerkapasitet vesentlig bedre.

Energiforbruk

Enkelte leverandører har gjennomført livssyklusanalyser av sine produkter, men disse er for få til at man på nåværende tidspunkt har tilstrekkelige sammenligningsgrunnlag for å vurdere energiforbruk

som en egen parameter i anskaffelse av legemidler eller medisinske næringsmidler. Man kan oppfordre flere leverandører til å gjøre egne analyser, men det krever også at det er enighet mellom tilbydere og oppdragsgiver om standardiserte målemetoder. Det mest realistiske er å følge med på hva som blir gjort på andre områder for å se hvordan dette kan utvikle seg videre.

Emballasje

Egnethet for resirkulering av emballasje og krav til merking med resirkuleringssymboler viste seg å være enkle å vurdere, og ha store potensialer for forbedring hos tilbydere, men krever litt tilrettelegging av kravspesifikasjoner for at evalueringen skal kunne bli mer effektiv.

5.5 Gevinstrealisering

Oppsummert oversikt over budsjett-/kvalitetseffekter:

I alle anskaffelser gjennomgår prosjektgruppen på forhånd forventninger til prisutvikling i anskaffelsen, det samme gjøres etter at anskaffelsene er gjort. Vi var på forhånd engstelige for at miljøkravene kunne føre til betydelig økte priser i anskaffelsene, men det var vanskelig å finne belegg for dette. Det viser seg dog at det å stille ytterligere krav enn pris, har en prisdrivende effekt som er tydelig og også betydelig. Ved å sammenligne det vi har fått tilgang til av priser fra Danmark ser vi det. De benytter kun pris i anskaffelsene, mens vi har ulike kravsett og dette gir høyere priser.

Men vi klarte ikke å se at miljø alene mot øvrige krav vi stiller til produktet, økte prisene i særlig grad. Vi konkluderte dermed med at vi ser effekt på pris i det å stille krav til produkter, helt klart, men at miljø som sådan ikke velter lasset i forhold til kostnader. Men dette er et element vi vil se nærmere på over tid, for å få et bedre grep om denne konklusjonen.

5.6 Avtaleoppfølging

På grunn av koronapandemien har det ikke vært mulig å følge opp avtalene som ble inngått med oppstart 01.02.2020 ved fysiske besøk til utvalgte leverandører. Planen var at det skulle gjennomføres 2-3 slike besøk for å innhente erfaring og bredere evalueringsgrunnlag.

Besøk vil derfor bli gjennomført etter oppstart av nye avtaler for kommende avtaleperioder.

6 Videre arbeid

Det pågår en rekke initiativer i Sykehusinnkjøp HF, de regionale helseforetakene og i helsetjenesten internasjonalt, og fokuset på det videre arbeidet vil være å implementere miljøkrav i flere anskaffelser, samt se til hvilke krav som stilles i andre land og øke kompetansen på området. Det vil bli fulgt med på hvilke merkeordninger som utvikles på andre områder (f.eks av Svanemerket) for å se om det er noen relevante problemstillinger og verktøy som kan overføres til kategoriområdet legemidler.

Inhalasjonsanestetika, inhalatorer og hormoner er eksempler på aktuelle områder der det ikke har vært jobbet målrettet med miljøkrav i norske sykehus enda, men der det pågår målrettede tiltak i andre land som er naturlig å bygge på i videre anskaffelser. Det vil også gjøres en jobb for å videreutvikle kravene som allerede er tatt i bruk, eksempelvis for å bidra til å nå mål om nullutslipp ved transport. Det er videre en målsetning at kravene skal være målrettede og ha en reell effekt, heller enn at det skal være flest mulig krav.

7 Liste over benyttede miljøkrav

7.1 Anskaffelsene antiinfektiver, og diverse kjemoterapeutika

Se tabell 3.

Leverandøren bør ha en overordnet miljøstrategi som omfatter hele porteføljen. Angi eventuelt også hvilke deler av porteføljen man ikke har miljøstrategi for.	Leverandøren bes om å gi en oppsummerende og konkret beskrivelse. Leverandøren skal ikke vedlegge øvrige dokumenter.
Leverandøren bør ha en overordnet miljøstrategi som omfatter hele verdikjeden fra råvare til ferdig produkt. Angi eventuelt også hvilke deler av verdikjeden man ikke har en miljøstrategi for.	Leverandøren bes om å gi en oppsummerende og konkret beskrivelse. Leverandøren skal ikke vedlegge øvrige dokumenter.
Vil leverandøren være villig til å opplyse om hvilke / hvilket land API- / råvareproduksjonen for tilbudte produkter skjer, dersom Sykehusinnkjøp HF anmoder om slike opplysninger?	Leverandøren bes svare ja/nei. Leverandøren skal ikke vedlegge øvrige dokumenter.
Omfatter miljøstrategien fabrikk / fabrikkene som ferdigstiller de salgsklare pakningene?	Leverandøren bes svare ja/nei. Leverandøren skal ikke vedlegge øvrige dokumenter.
Omfatter miljøstrategien API- / råvareprodusent(er)?	Leverandøren bes svare ja/nei. Leverandøren skal ikke vedlegge øvrige dokumenter.
Omfatter miljøstrategien renseanlegg for API- / råvareprodusent(er)?	Leverandøren bes svare ja/nei. Leverandøren skal ikke vedlegge øvrige dokumenter.
Omfatter strategien massebalanseberegninger og / eller overvåking av utslipp og tilsvarende miljørisikovurderinger?	Leverandøren bes svare ja/nei. Leverandøren skal ikke vedlegge øvrige dokumenter.
Leverandøren bør foreta miljørevisjoner av anskaffelse, produksjon og avfallshåndtering av API- / råvarer, og bes om å beskrive omfanget av slike revisjoner, herunder eventuell frekvens for utførelse av miljørevisjoner.	Leverandøren bes om å gi en oppsummerende og konkret beskrivelse av omfang og frekvens. Leverandøren skal ikke vedlegge øvrige dokumenter.

Leverandøren bør være villig til å dele resultater fra gjennomførte miljørevisjoner, herunder hvem som har foretatt miljørevisjoner, og bes om å beskrive i hvilket omfang slike resultater kan fremvises etter anmodning fra Sykehusinnkjøp HF, divisjon legemidler.	Leverandøren bes om å gi en oppsummerende og konkret beskrivelse. Leverandøren skal ikke vedlegge øvrige dokumenter.
Leverandøren bør gi en innholdsoversikt av sine miljøprosedyrer for avfallshåndtering av API, eller oversikt over prosedyre for revisjon av avfallshåndtering hos API-produsent i de tilfeller leverandør ikke har API-produksjonen.	Leverandøren bes om å oppgi en innholdsoversikt over miljøprosedyrer (tittel) for avfallshåndtering av API. Leverandøren skal ikke vedlegge øvrige dokumenter.
Leverandøren bør ha miljøprosedyre som gjelder for både leverandørens fabrikk(er) og / eller API- / råvareprodusent(er). I de tilfeller leverandør ikke har egne fabrikker bør leverandør ha prosedyrer for miljørevisjon av fabrikker.	Leverandøren bes om å oppgi en innholdsoversikt over miljøprosedyrer eller prosedyrer for miljørevisjon (tittel) der det fremkommer hvilke som er for fabrikk(er) og/eller API/råvareprodusent (er). Leverandøren skal ikke vedlegge øvrige dokumenter.
Leverandøren bør gi tredjepartsprodusenter opplæring i leverandørens miljøprosedyrer.	Leverandøren bes om å gi en oppsummerende og konkret beskrivelse. Leverandøren skal ikke vedlegge øvrige dokumenter.
Leverandøren bør, som ledd i leverandørens miljørisikovurdering, utføre prøvetaking av avløpsvann fra API- / råvareprodusent(er).	Leverandøren bes om å gi en oppsummerende og konkret beskrivelse. Leverandøren skal ikke vedlegge øvrige dokumenter.
Leverandøren bør, som ledd i leverandørens miljørisikovurdering, gjennomføre massebalansekalkulasjoner av avløpsvann fra API- / råvareprodusent(er).	Leverandøren bes om å gi en oppsummerende og konkret beskrivelse. Leverandøren skal ikke vedlegge øvrige dokumenter.

Tabell 3

7.2 Infusjon og skyllevæsker og Sondeernæring og andre medisinske næringsmidler

Se tabell 4. Grå krav er skal-krav, øvrige er evalueringskrav

Krav til miljø på leverandørnivå (ML)	
Leverandørens produksjonssteder bør være sertifisert av akkreditert tredjepart etter ISO 14001, EMAS eller tilsvarende.	Oppgi antall produksjonssteder og antall av disse som har en slik sertifisering. For uttelling på kriteriet, må det legges ved kopi av sertifisering.
Leverandørens produksjonssteder bør ha en strategi for vannreduksjon, med mål for reduksjon.	Beskriv kort strategi, handlingsplan og utgangspunkt (baseline)/mål. For høyest mulig uttelling på kriteriet, bør det oppgis spesifikk informasjon.
Leverandørens transportør(er) bør ha krav om å benytte kjøretøy med Euro 6.	Oppgi antall transportører og antall transportører hvor dette er et krav. Gjelder for transport av ferdige produkter fra leverandør til kunden.
Krav til miljø på produktnivå (MP)	
Tilbudt produkt skal ikke ha emballasje som inneholder PVC eller PVDC.	Bekreftes
Tilbudt produkt skal ha ytteremballasje som kan gjenvinnes (kildesortere og resirkulere).	Bekreftes. Med ytteremballasje menes det her transportemballasje rundt produktet.
Tilbudt produkt bør ha emballasje som er egnet for resirkulering. Det ønskes emballasje i mest mulig homogent materiale, og for plast fortrinnsvis PE, PP eller PET.	Oppgi material(er) i emballasje og hvorvidt det er homogen emballasje.
Tilbudt produkt bør ha inner- og ytteremballasje med tekst og symbol for resirkulering.	Angi tekst og kildesorteringssymbolene produktet er merket med.
Tilbudt produkt bør ha ytteremballasje med høy prosentvis andel resirkulert materiale, som ikke går på bekostning av emballasjens funksjon.	Angi andel resirkulert materiale i prosent
Tilbudt produkt bør ha lavest mulig transportvolum (minimert transport av luft).	Angi transportvolum som antall av minste enhet som kan transporteres per pall på 190cm høyde. Oppgis pr tilbudt varelinje.
Tilbudt produkt bør ha inneremballasje og evt. overpose der det er aktuelt, som tar opp minst mulig plass i avfallet.	Vurderes ut fra innsendt vareprøve til Sykehusinnkjøp. 1 enhet sendes inn som beskrevet i konkurransegrunnlaget. Beskriv eventuelt hvordan produktet kan komprimeres.
Tilbudt produkt bør ha inneremballasje med lav vekt.	Angi vekt av inneremballasje per enhet i antall gram.

Tabell 4